

FNÞFRY

Futhark

Verenigingsblad van de Scandinavische Vereniging Groningen

December 2020

Jaargang 14 – nummer 1

Dag beste leden,

Aan het eind van dit bijzondere jaar waar we geconfronteerd werden met een wereldwijd virus dat ons leven op zijn kop heeft gezet, brengen we gewoontegetrouw weer de Futhark uit. Deze keer is de inhoud iets anders dan u gewend bent: deze Futhark is minder gevuld met terugblikken op onze lezingen en activiteiten omdat we deze vanaf maart stilgelegd hebben. Daarvoor in de plaats wél onder andere de stukken van de ALV.

Toen in maart de activiteiten stopten, hadden we hadden nog de hoop dat we het weer op konden pakken na de zomer, maar dat bleek helaas te optimistisch. Ook op dit moment zitten we nog middenin de crisis die Covid-19 heet. Dus ook de Luciaviering in december heeft niet plaatsgevonden. Na het succes van vorig jaar hadden we graag opnieuw een bijeenkomst gehad met zang, glögg en Luciakakor.

Gelukkig hebben we 'tussendoor' nog wel het aanbod aan de leden kunnen doen om samen naar de film "I am Greta" te gaan, een portret van de Zweedse klimaatactiviste Greta Tunberg. Een documentaire van Nathan Grossman die Greta gevolgd heeft vanaf het moment dat ze met haar bord "Skolstrejk för klimatet" in Stockholm op het plein zit tot en met de oncomfortabele overtocht naar de VS – op weg naar de VN-top. Aan het eind van de film, in een lege bioscoop, lijkt de wereld echt richting 5 voor 12 te gaan... Grote klimaatveranderingen die we misschien niet meer op tijd kunnen keren, een wereld in crisis vanwege het Covid-19-virus, hoopvol is anders...

Op het moment van schrijven hopen we dat we in elk geval de kerst nog kunnen vieren met een (nu wel heel kleine) groep mensen die ons het meest dierbaar is. Wie gewend is een grote familiebijeenkomst te hebben met kerst moet nog even wachten...

Wat kunt u verwachten in deze Futhark? Een terugblik op de filmavond in januari en de lezing van de heer von Ubisch in februari. Zoals we in de nieuwsbrief van jl. november al gemeld hebben, is de ALV dit jaar ook niet doorgegaan. Daarom treft u in deze Futhark ook de stukken aan die u normaal gesproken in het voorjaar van ons krijgt.

Verder treft u in dit exemplaar de rubriek "Het favoriete Scandinavische ..." van Petra Broomans aan. Zij geeft een beeld van haar favoriete boeken, woorden, gerechten etc. van Scandinavië. Het bijbehorende recept hebben we bijgevoegd zodat u zelf kunt proeven waar Petra zo enthousiast over is.

Ons bestuurslid Geja Staal heeft een 'Wist u dat' geschreven met o.a. de tentoonstelling van Anders Zorn die momenteel in het Kunstmuseum in Den Haag (voorheen Haags Gemeentemuseum) te zien is en wat andere wetenswaardigheden.

Ook geven we een aantal tips, over interessante boeken, over films en Scandinavische series die u kunt zien op bijvoorbeeld Netflix.

Helaas dus nog geen vooruitblik naar de lezingen voor volgend jaar. Zodra we weer op een veilige manier lezingen kunnen organiseren, gaan we de sprekers van de geplande lezingen weer benaderen en hoort u dit van ons. Voor nu wensen we u in de eerste plaats toe dat u gezond blijft en in de tweede plaats – ondanks de bijzondere omstandigheden – fijne kerstdagen en hopen we dat 2021 een beter jaar wordt dan 2020!!

Met vriendelijke groeten,

Christa Nagel, voorzitter Scandinavische Vereniging Groningen
Mede namens Petra Broomans, Frank Houwaard en Geja Staal.

Lezingen van 2020

Op dinsdag 21 januari hebben we met een aantal leden onze jaarlijkse filmavond gehad, deze keer een klassieker, namelijk Babettes gæstebud. Deze film blijft prachtig om te zien. Een chef-kok uit Parijs die op het Deense platteland het geld dat ze gewonnen heeft met een loterij besteedt aan een exquise maaltijd en zo dorpsgenoten die met soep van visresten en bierpap hun sobere levensstijl tot uiting brengen laat kennismaken met overheerlijke gerechten en wijn. De aanvankelijk starre houding van niet durven genieten van zo'n overdaad slaat om als een van de gasten, een generaal (en aanbieder van een van de zussen waarvoor Babette dient) vertelt over het Franse restaurant en de bijbehorende chef-kok die hem zo deed genieten van deze heerlijkheden...

Op donderdag 20 februari 2020 heeft de heer Björn von Ubisch ons een avond vermaakt met het verhaal van de bouw van Vikingschepen. Hij vertelde ons over de Vikingen: een handelsvolk dat zich ook als kolonisten gedroeg en daarbij soms geweld gebruikte. Ze handelden in honing, tarwe, tin, hout, ijzer, bont, vis etc. en wilden graag zilver, zijde, kruiden en specerijen, juwelen, glas en aardewerk daarvoor terug. In Noorwegen leeft het idee dat de Noren Amerika hebben ontdekt en naar aanleiding van een Columbus-tentoonstelling heeft een oudoom van de heer von Ubisch in 1892 het idee opgevat om het schip de Gokstad (een schip geschikt voor open zee) na te bouwen. En zo geschiedde. Het nagebouwde schip heeft de overtocht naar Amerika gemaakt (de enige beschutting die de bemanning had was een tentdoek die over het schip gespannen werd). Het schip kwam op tijd aan voor de tentoonstelling in Chicago in 1893. Na een aantal jaren in Chicago te hebben gelegen, is het schip weggesleept naar Good Templar, een nederzetting vlakbij Chicago waarvan bewezen is dat de Vikingen daar daadwerkelijk zijn geweest. Een prachtige avond met mooie foto's over de constructie van Vikingschepen en mooie verhalen.

Ook de ALV hebben we dit jaar moeten overslaan. Wel hebben we voor u de notulen van de ALV van 2018, het jaarverslag over 2019 en het financiële overzicht van 2019. Dit vindt u op de volgende pagina's. Als u nadere informatie wilt of u hebt hierover een opmerkingen, dan kunt u dit per mail melden aan onze secretaris Frank Houwaard (scandinavischevereniging@home.nl)

Stukken ten behoeve van de Algemene Ledenvergadering

Notulen van de Algemene Ledenvergadering van de Scandinavische Vereniging Groningen, gehouden op 24 april 2019 in het Harmoniegebouw van de Rijksuniversiteit Groningen, Oude Kijk in 't Jatstraat 26 te Groningen

Aanwezig: Petra Broomans, Toon Garritsen, Frank Houwaard, Christa Nagel, Lucy Pijtersen, Tom Schilder, Geja Staal, Bart Storm, Rolf de Weijs

Bericht van verhindering ontvangen van: Berthe Phia Hogendoorn, Theo Koning, Kikki Vos, Jellard Vos, Janny Wieringa, Nellejet Zorgdrager

1. **Opening.** SVG-voorzitter Christa Nagel opent de vergadering om 19:30 uur en heet de aanwezigen van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. **Notulen ALV 2018.** Het verslag van de ALV van 17 mei 2018 wordt goedgekeurd. Christa merkt naar aanleiding van punt 10 op, dat het uitlenen van boeken en dvd's te ingewikkeld zou worden en dat het idee daarom niet verder is uitgewerkt. Voor de vele tweedehands boeken oppert Lucy het idee van een straatbibliotheek.
3. **Ingekomen stukken en mededelingen.** Er zijn van zes personen afmeldingen voor deze vergadering. Rolf memoreert de geslaagde avond over Noorse muziek en literatuur, die hij met zijn vrouw heeft bijgewoond nadat zij er door de SVG op attent gemaakt waren. Geja vertelt dat er op 26 mei een concert zal zijn van het Groninger Mozart Ensemble met Scandinavische muziek - de SVG is op deze avond aanwezig met informatiemateriaal.
4. **Jaarverslag 2018.** Het jaarverslag over 2018, dat in het kort een overzicht geeft van wat de vereniging heeft gedaan, wordt ongewijzigd goedgekeurd. Lucy spreekt haar waardering uit over de (spontane) actie om met elkaar de première van een Scandinavische film te bezoeken - voor herhaling vatbaar. Is het een idee bij Forum te informeren of zij ons kunnen waarschuwen als er een Scandinavische film aankomt?
5. **Financieel jaaroverzicht 2018.** Het financiële jaarverslag wordt door de vergadering goedgekeurd. Petra heeft tot haar genoegen gezien dat Nyström geld geschonken heeft, maar betreurt het dat dit nodig was omdat de studievereniging is opgeheven. Bart informeert naar het aantal leden: dit schommelt al jaren rond de 90 en zorgt dus voor constante inkomsten. Lucy merkt op dat de aanwas van leden vanuit de universiteit weggevallen is - het is dus verheugend dat desondanks het ledenaantal gelijk blijft.
6. **Kascommissie.** De kascommissie 2018, bestaande uit Nellejet Zorgdrager en Berthe Phia Hogendoorn, heeft op 4 maart jl. de financiële stukken en bankafschriften bij de penningmeester gecontroleerd en hierin geen onregelmatigheden geconstateerd. De vergadering gaat akkoord en verleent de penningmeester en het bestuur decharge.
7. **Benoeming kascommissie.** Als leden van de kascommissie voor 2019 worden voorgesteld Berthe Phia Hogendoorn en Toon Garritsen, met als reserve-lid Theo Koning. De vergadering gaat hier mee akkoord.
8. **Bestuurssamenstelling.** Tom schilder stelt zich na acht jaar bestuurslidmaatschap niet herkiesbaar. Christa bedankt hem hartelijk voor al zijn werk sinds 12 april 2011 en geeft hem namens de vereniging een cadeau 'uit Denemarken' (gehucht bij Slochteren). Tom bedankt iedereen en laat weten dat hij beschikbaar blijft voor het verrichten van activiteiten, zoals het assisteren bij een stand op markten.
Christa doet verslag van de pogingen van het bestuur om versterking te vinden, met algemene oproepen aan leden actief te worden en persoonlijke benadering van een aantal van hen. Tot dusverre heeft dit nog niet tot concrete resultaten geleid. Petra wil zich graag beperkt beschikbaar stellen, met uitzicht op een functie in het bestuur over circa 1,5 jaar. Lucy informeert naar de eisen aan bestuursleden en besluit na een toelichting serieus na te

denken of zij het bestuur wil komen versterken. Frank benadrukt dat een bestuurslid niet met alles hoeft mee te doen: laat iedereen doen wat hem of haar het beste ligt - op een markt staan is geen verplichting! Het bestuur heeft op dit moment vooral behoefte aan iemand die goed met sociale media kan omgaan.

9. Rondvraag en sluiting.

Lucy wijst op de presentatie van de nieuwe Varg Veum (door haar vertaald), in aanwezigheid van de schrijver, bij Van der Velde in Groningen op 25 april 2019. Lucy vraagt of er onder de leden belangstelling zou bestaan voor een boekenclub, waar men een boek leest en daar een kort verslag van doet op een jaarlijkse boekenbijeenkomst. Christa merkt naar aanleiding hiervan op, dat gebleken is dat activiteiten anders dan lezingen vaak weinig belangstellenden trekken, maar dat het altijd geprobeerd kan worden. Petra vreest dat mensen tegenwoordig steeds moeilijker tot lezen komen. Petra informeert verder naar recensie-exemplaren van boeken die de vereniging ontvangt: er komt een kort stukje over in Futhark, daarna komen ze in de verenigingsbibliotheek te staan.

Christa sluit de vergadering om 20:20 uur.

Na een korte pauze geeft Petra een boeiend en leerzaam overzicht van de geschiedenis, het heden en de toekomst van de studie Scandinavistiek (nu alleen nog Zweeds) in Groningen. Ondanks de bezuinigingen en inkrimpingen van de laatste jaren ziet zij de toekomst toch met (voorzichtig) vertrouwen tegemoet.

Jaarverslag over 2019

Bestuur en leden

Het bestuur van de Scandinavische Vereniging Groningen bestond dit jaar uit Christa Nagel (voorzitter), Frank Houwaard (secretaris/penningmeester), Geja Staal en sinds de ALV van april Petra Broomans. Het aantal leden aan het eind van 2019 bedroeg 93, een kleine achteruitgang vergeleken met een jaar eerder.

Vergaderingen

Het bestuur kwam in 2019 bijeen op 8 april, 3 juni en 7 oktober. Verder werd er veelvuldig overlegd en werden er afspraken gemaakt via whatsapp, e-mail en telefoon.

Op 24 april werd de Algemene Ledenvergadering gehouden in het Harmoniegebouw van de Rijksuniversiteit. Op deze vergadering waren negen leden aanwezig.

Georganiseerde lezingen en activiteiten [aantal bezoekers]:

22 januari	Film Maria Larssons eviga ögonblick [10]
28 februari	Het Finse epos Kalevala, door Adriaan van der Hoeven [21]
21 maart	De Deense hørskole-kultur, door Birgit van Dongen [20]
4 juni	Öland, een bijzonder eiland in de Oostzee, door René Westra [15]
20 juni	Filmpremière 'Dronningen' in Groninger Forum [11]
22-23 juni	Midsommarmarkt bij de Fraeylemaborg in Slochteren [10]
25 september	Hoe IJsland werd wat het is, door Kim Middel [30]
21 november	Noor(d)se literatuur in Nederland, door Paula Stevens [13]
10 december	Lucia-viering, samen met de afdeling Zweeds van de universiteit [40]

De meeste van de activiteiten vonden plaats in het Harmoniegebouw, waar wij met welwillende medewerking van de Rijksuniversiteit Groningen onze avonden kunnen houden. Op 20 juni bezochten we met ruim tien leden de première van een Deense film in Forum

Groningen. Op 22 en 23 juni waren we met een stand aanwezig op de Midsommarmarkt in Slochteren om onze vereniging meer bekendheid te geven onder de vele bezoekers van deze markt en om een (klein) deel van onze tweedehands boekenvoorraad te verkopen. In december sloten we aan bij de Lucia-viering van de universiteit - een zeer geslaagde avond.

Samenwerking

De Scandinavische Vereniging Groningen streeft er naar zoveel mogelijk samen te werken met organisaties met vergelijkbare doelstellingen. Ook dit jaar stonden deze contacten op een laag pitje en is het niet tot concrete samenwerkingsprojecten gekomen.

Publiciteit

De website van de Scandinavische Vereniging Groningen is dit jaar verder uitgewerkt. Via Facebook en Twitter konden we ook weer onze activiteiten bekend maken. In december verscheen het 18e nummer van ons verenigingsblad Futhark, met daarin een terugblik op het afgelopen jaar en de plannen voor het komende jaar.

Op de volgende pagina (onderbroken door een andere tekst i.v.m. de weergave van het verslag over één pagina) vindt u het financiële verslag over het boekjaar 2019. Het aantal leden stond eind 2019 op 93, lager dan in het jaar 2018. Bijna elk jaar hebben we een sluitende begroting en dat is mooi omdat we zo de contributie laag kunnen houden. Elk jaar proberen we voor de leden een aantal activiteiten met korting te regelen. Ook in 2019 is dat weer gelukt: de bioscoopvoorstelling van Dronningen op 20 juni kon met €2,50 korting bezocht worden en de Midsommarmarkt in Slochteren leverde een korting van €5,00 voor leden op. In 2020 beperkte dit zich tot het bezoeken van de film "I am Greta" in het Forum in Groningen. Op deze manier bieden we de leden behalve de activiteiten, de Futhark en de nieuwsbrieven ook financiële voordelen. Ook de (bescheiden) entree die we vragen voor niet-leden levert elk jaar wat extra inkomsten op.

Leuk om te weten

Via de website kregen we een bericht binnen dat we zo leuk vonden dat we u de inhoud hiervan laten weten:

In het radioprogramma De Taalstaat van Frits Spits dat op zaterdag om 11 uur op radio 1 wordt uitgezonden, is een van de rubrieken het zogenaamde 'vergeetwoord', een woord dat we tegenwoordig niet vaak meer in de Nederlandse taal horen of lezen. Als luisteraar kun je een woord opgeven als 'vergeetwoord' en daarvoor een adoptiebewijs ontvangen. De inzender van het bericht heeft een adoptiebewijs van het woord 'steels' en meldt ons dat hij 'steels' vaak tegenkomt in de Scandinavische boeken die hij leest. Hij merkt op dat de vertaling van de boeken niet door een en dezelfde persoon wordt gedaan, maar door verscheidene vertalers. Daarom vraagt de inzender zich af of iemand een verklaring heeft voor het feit dat het woord vaak gebezigd wordt. Is het de cultuur? Wie van onze lezers heeft hiervoor een verklaring? Stuur ons een mail als u het antwoord hierop weet of een vermoeden heeft hoe het zit (scandinavischevereniging@home.nl).

Exploitiatierekening 2019		Scandinavische Vereniging Groningen	
Inkomsten		Uitgaven	
Contributies	1110,00	Administratie	35,33
Rente spaarrekening	0,87	Bankkosten	157,24
Entreegeld	106,00	Porto	91,70
Verkoop boeken	27,50	Activiteiten en lezingen	682,66
		Publiciteit	169,73
		Futhark € 54,00	
		Website € 90,03	
		Banner € 25,70	
		Abonnement (Nordic)	48,40
		Lief en leed	25,00
		Markten (kraam)	83,49
		Negatief saldo	- 49,18
Totaal	€ 1244,37	Totaal	€ 1244,37

Balans per 31 december 2019					
Debet	31-12-2018	31-12-2019	Credit	31-12-2018	31-12-2019
Betaalrekening	€ 1.399,20	€ 1.349,33	Kapitaal	€ 3.881,86	€ 4.071,21
Spaarrekening	€ 3.252,11	€ 3.252,98	Gift Nyström	€ 238,35	
Debiteuren			Overschot portret	€ 531,10	€ 531,10
Totaal	€ 4.651,31	€ 4.602,31	Totaal	€ 4.651,31	€ 4.602,31

Begroting 2020					
Inkomsten			Uitgaven		
Contributies	1100,00		Administratie	35,00	
Rente	0,00		Bank	150,00	
Entree	50,00		Porto	45,00	
Verkoop	pm		Lezingen	700,00	
			Publiciteit Futhark	55,00	
			Publiciteit Website	90,00	
			Abonnementen	0,00	
			Lief en leed	25,00	
			Diversen/Markten	50,00	
Totaal	€ 1.150,00		Totaal	€ 1.150,00	

Contributie nog niet betaald?

We verzoeken u - mocht u het voor 2020 vergeten zijn - het bedrag dat voor u van toepassing is over te maken op rekeningnummer NL16INGB0003308305 ten name van de Scandinavische Vereniging te Groningen onder vermelding van uw naam en het contributiejaar. Er is nog een tiental leden dat voor 2020 de contributie nog niet betaald heeft.

Wist u dat:

.....er in het Kunstmuseum in Den Haag (een gebouw uit 1935, door Berlage ontworpen en op zich al de moeite van het bekijken waard) een tentoonstelling “draait” met 150 werken van de Zweedse schilder-etser-beeldhouwer Anders Leonard Zorn? Nu alles beperkt is door het coronavirus is het misschien lastig om de tentoonstelling te bezoeken, maar mocht je toch op stap durven of willen, de tentoonstelling duurt nog tot 31-01-2021. Let op: kaarten moeten op “tijd” besteld worden. Nu hebben wij in Groningen ook al de mogelijkheid gehad om enkele van de werken van Zorn te bekijken bij de tentoonstelling “Nordic Art” die in het Groninger Museum plaatsvond 2012/2013. Wij (SVG) hebben trouwens in 2008 ook al eens een voordracht over deze schilder gehad door Eelke Veldman uit Ruurlo (zie de Futhark van september 2008, p. 3).

Zorn werd geboren in 1860 in een dorpje vlak bij Mora in het landschap Dalarna. Hij groeit daar op in een arm huishouden zonder vader. Hij gaat op zijn twaalfde naar een tekenopleiding in Enköping en op zijn zestiende naar de Koninklijke Academie in Stockholm. Hij maakt na de Kunstacademie een grote reis door Europa en vestigt zich in Londen en Parijs. Door de familie van zijn vrouw Emma Lamm, komt hij in contact met de internationale elite. Hij begint met waterverf en gaat later ook olieverf gebruiken, als hij zich specialiseert in de portretten die hij schildert van de hogere klasse uit de Verenigde Staten en van de adel uit Europa, die daar recordbedragen voor neertellen. Hij schildert die modellen zoals ze zijn en graag in hun eigen omgeving. Na 8 jaar in Parijs vestigen hij en zijn vrouw zich definitief weer in Mora, waar hij gaat schilderen op naturalistische manier en waar hij het “simpele” bestaan op het platteland op doek vastlegt en waarvoor ze ook graag de natuur intrekken. In zijn oeuvre vinden we idyllische weergaves van werkers op het land en vrouwen in klederdracht, zoals op het doek “Midsommardans”. Het blijft niet bij schilderen alleen, ze verzamelen tijdens hun tochten traditionele objecten die ze in hun zelf opgerichte openluchtmuseum in Mora tentoonstellen. Zorn overlijdt in 1920 en zijn vrouw Emma gaat nog tot haar dood in 1942 door met de musea in Mora. Bekend bij schilders is nog het zogenaamde “Zornpalet” waarbij de kleuren ivoor-zwart, oker-geel, vermiljoen-rood en titaan-wit de hoofdkleuren zijn.

en wist u dat:

.....momenteel elke zaterdagavond de serie “Sandhamn murders” (gebaseerd op de romans van Vivica Sten) te zien is, direct na het nieuws van 8 uur met prachtige opnames van de Stockholmse skårgård, dit voor als je even geen Corona aan je hoofd wilt hebben?

.....en dat je, als je het niet gezien mocht hebben, er bij “Uitzending gemist” de spannende serie “Tun is/Thin Ice” (8 delen) gebaseerd op het gelijknamige boek van Carolina Angelis over Groenland te bekijken is?

En verder de beste wensen voor een hopelijk coronavrij 2021 waarbij we elkaar weer in het echt kunnen zien! Geja Staal

Het favoriete ... van Petra Broomans

Of ik een stukje voor *Futhark* wilde schrijven, over mijn favoriete boek, muziek, gerecht, stad/streek en woord. Dat lijkt gemakkelijker dan het is, want je moet kiezen, maar ik probeer toch een paar extra favorieten in mijn overzicht te smokkelen...

Dat kan al bij de eerste rubriek 'boek/auteur'.

Mijn **favoriete auteur** is Kerstin Ekman (1933). Veel van Ekmans boeken zijn in het Nederlands vertaald. Zij is een auteur die lezers keer op keer verrast. Ze debuteerde met detectives en kreeg haar doorbraak in de jaren 1970 met een romanreeks over generaties vrouwen. In 1986 publiceerde ze een prachtige korte roman over een hond, *Hunden*, geschreven vanuit het perspectief van een welp die verdwaalt in het bos en moet overleven. Recensenten konden dit boek moeilijk plaatsen. Dat gold ook voor *Mordets praktik* (2009) over de perfecte moord. Het werd een historisch psychologische 'noirthriller' genoemd, maar het is eigenlijk ook een roman over ethiek. Om het boek goed te begrijpen zou je *Doktor Glas* (1905) van Hjalmar Söderberg er naast moeten lezen. Ekmans romantrilogie "Wolfshuid" (1999-2003) is ook zeer de moeite waard. In die romans maakt Ekman de verdrongen en traumatische geschiedenis van de Samen zichtbaar en krijgen de Samen een stem.

De Samische stem klinkt luidt in mijn **favoriete boek**, *Ædnam* (2018) van Linnea Axelsson, zelf een dochter van een Samische moeder. Het boek is een gedichtenepos van 760 bladzijden en gaat over de gedwongen verhuizingen van rendier houdende families, racisme en de opkomst van de industrialisatie in Sápmi. Veel Samen verloren hun taal en culturele identiteit. Dit wordt prachtig beschreven in *Ædnam*. *Ædnam* biedt ook hoop, Sandra, een van de hoofdpersonages, wil zich de verloren moedertaal weer eigen maken en zet zich in voor de rechten van de Samen. Linnea Axelsson heeft in interviews verteld dat de film *Sameblod* (2016) grote indruk op haar maakte. *Sameblod*, mijn **favoriete film** op dit moment, gaat over Marja-Elja, die haar familie en rendieren verlaat om onderwijzeres te worden. Om zover te komen moest ze wel haar identiteit verloochenen.

Dan **favoriete muziek**, weer moeilijk kiezen, maar als ik mijn eerste spontane gedachten meteen op papier zet zijn mijn favorieten de Finse componist Jean Sibelius, de op muziek gezette gedichten van Erik Gustaf Geijer (Zweedse Romantiek), de Finse tangozanger Olavi Virta, maar ik geniet ook van moderne muziek, zoals van het mooie lied *En stund på jorden* van Laleh.

Mijn **favoriete woord** komt ook uit de muziek: fantasiekostym! Ik werd meteen verliefd op dit woord toen ik naar de boeiende documentaire over Svensk dansbandshistoria keek. De zes delen zijn gratis op SVT via internet te bekijken (zie: <https://www.svtplay.se/den-svenska-dansbandshistorien>). In de jaren 1970 kleedden de bandleiden zich in een soort fantasiekostuum, dat kon variëren van Batmanachtige strak zittende kledij tot Gary Glitter (The King of Glam) kostuums.

Favoriete stad en streek: Stockholm en Uppland met Uppsala. Uppsala is de stad waar ik een jaar als student doorbracht en merkte dat ik heel goed in het Zweeds over August Strindberg kon vertellen, maar nog niet wist wat een kaasschaaf was. Dat had ook te maken met het feit dat de keuken en het aanrecht niet mijn favoriete plekken in het huis zijn, daarom kies ik voor spenatsoppa als mijn **favoriete gerecht**, het is iets wat ik zelf ook nog kan maken. In het oude kookboek (van 1938!) van mijn moeder zaliger vond ik een typisch Nederlands recept, in *Recepten uit Scandinavië* (1970, ook al oud!) van Marianne Gunning-Grönwahl, een typisch Zweeds recept namelijk spinaziesoep.

Petra geeft het stokje door aan ons lid Veronica Miog uit Amsterdam.

'Deze soep wordt in Zweden meestal geserveerd zodra de eerste lenteboden zich vertonen. Ook in Holland zijn hiervoor recepten bekend, maar de onderstaande versie is bepaald de moeite van het proberen waard' (= originele tekst uit het kookboek).

Spinaziesoep (voor 5-6 personen)

Ingrediënten:

400 g spinazie
¼ theelepel zout
1,5 eetlepel boter
1 eetlepel bloem
1 dl spinazienat
1 liter kruidige, sterke bouillon (bv van een groentebouillonblokje – neem meer blokjes dan voorgeschreven voor de sterkte)
2 theelepels citroensap
¼ theelepel zout
½ theelepel suiker

Bereiding:

- Was de spinazie een aantal keer, laat uitlekken
- Breng de spinazie over in een grote pan, voeg ¼ theelepel zout toe, doe de deksel op de pan en laat de spinazie in 4-5 minuten doorkoken. Neem de pan van het vuur, laat de spinazie uitlekken en bewaar het spinazienat.
- Hak de spinazie zeer fijn of maal deze met een staafmixer. U moet ongeveer een halve liter spinaziepuree overhouden.
- Smelt de boter in een grote steelpan, roer de bloem erdoor en laat dit 1-2 minuten garen op laag vuur.
- Voeg de bouillon en het spinazienat toe en roer dit glad. Voeg de spinazie toe, citroensap, zout en suiker en laat alles nog een paar minuten koken.
- Proef de soep: als het te flauw is, voeg dan nog wat extra zout of nog een extra (deel van een) bouillonblokje toe.

Serveer de soep met een eetlepel zure room of – zoals in Zweden gebruikelijk is – met schijfjes hardgekookt ei.

BOEKEN – SERIES - FILMS

Afhankelijkheid – Tove Ditlevsen

Van de Deense auteur Tove Ditlevsen is het derde deel van haar Kopenhagen-trilogie – autobiografisch – uitgegeven. Het eerste deel verscheen onder de titel "Kindertijd" waarin het arbeidersgezin in de wijk Vesterbro te Kopenhagen beschreven wordt. Met een moeder die lijdt aan stemmingswisselingen en een vader die zichzelf altijd onderschat, probeert Tove zelf via de kunst haar hoofd boven water te houden en start met het schrijven van gedichten. Het tweede deel "Jeugd" beschrijft haar leven vanaf haar 15e en de zoektocht haar

gedichten uitgegeven te krijgen. Ze wordt verliefd op haar uitgever Viggo F. Møller – veel ouder dan zichzelf. In het derde, net verschenen deel “Afhankelijkheid” wordt het symbiotische, ietwat saaie huwelijk, dat ze inmiddels is aangegaan met de oudere uitgever Møller, beschreven. Maar ze blijft op zoek naar de echte liefde en beleeft een aantal romances met mannen nadat het huwelijk met Møller is ontbonden. Maar echte verbondenheid vindt ze niet en ze blijft zoeken, daarbij geholpen door verdovende medicijnen die uiteindelijk haar ondergang worden (uit recensie NRC 11-12-2020).

De mens is de mooiste stad - Sami Said

Deze vertaling is ook recent verschenen: “De mens is de mooiste stad” waarin de Eritrees-Zweedse auteur Sami Said de zoektocht van de hoofdpersoon (die San Francisco genoemd wordt - naar de gelijknamige stad) naar zijn gedroomde land Amerika beschrijft. De stad San Francisco is zijn uiteindelijke doel. Terwijl hij blijft geloven in zijn gedroomde land, beleeft hij op een Zuid-Europees eiland bijzondere en bijna bovenaardse avonturen. Maar de ellende waarin de hoofdpersoon verkeert, blijft, alhoewel hij altijd de zonnige kant blijft zien.

Het is aldus de recensent een roman over vluchten, over het bestaan als een 'illegaal' in Europa, over treurige omstandigheden waarin je terecht kunt komen. Maar de hoop en de bloemrijk taal blijft overeind. De vertaling is van Janny Middelbeek-Oortgiesen, die we bij de Scandinavische Vereniging twee keer als gast hebben mogen ontvangen.

Hope – Maria Sødahl

De Noorse regisseur Maria Sødahl maakte een film gebaseerd op haar eigen leven waarin ze vlak voor kerst te horen krijgt dat ze een hersentumor heeft en niet meer lang zal leven. Hoe gaat zij en hoe gaan haar man en gezin (zes biologische en stiefkinderen) daar mee om? Elk familielid heeft deze periode (waar ze uiteindelijk goed doorheen komt) anders beleefd en dit is verwerkt in de film. Doordat in de film zeventien medische professionals zitten die zichzelf spelen zijn de ziekenhuiscènes erg natuurlijk geworden. De hoofdpersonen worden gespeeld door Stellan Skarsgård en Andrea

Brænin Hovig. De film is niet een film over kanker geworden, maar een film over een tweede kans op leven en een tweede kans voor de relatie van de twee hoofdpersonen..

Series

Kalifat (Netflix) – over een Zweedse vrouw die met haar echtgenoot -die IS-lid is- naar Raqqa is vertrokken en een geplande terroristische aanslag die in Zweden wordt voorbereid. Spannende serie in 8 delen.

Kärlek och anarki (Netflix) – een moderne drama-komedie (of romcom) over een alleenstaande moeder van twee kinderen die als carrière-consulent een uitgeverij nieuw (digitaal) leven probeert in te blazen en een verhouding krijgt met een jongere medewerker van de uitgeverij. Met Ida Engvoll -onder andere bekend van de misdaadserie Rebecka Martinsson- in de hoofdrol.

Wilt u toch nog een Lucia-gevoel beleven? Kijkt u dan naar SVT play (Zweedse tv) met de volgende link: <https://www.svtplay.se/video/29267198/luciamorgon-fran-jukkasiarvi>. Al 1,85 miljoen Zweden zijn u (met live kijken) voorgegaan!! En meer dan 380.000 mensen hebben dit later gekeken via SVT Play.

Lidmaatschap

De prijzen voor het lidmaatschap in 2021 blijven:

€ 15,00 voor individuele leden/ €22,50 voor paren / €7,50 voor studenten

Voor 2021 ontvangt u van onze penningmeester Frank Houwaard een betalingsverzoek per mail/post.

Glædelig Jul og godt Nyttår

God Jul og godt Nyttår

God Jul och ett gott nytt år

COLOFON

Dit blad is een uitgave van de Scandinavische Vereniging Groningen. De redactie bestaat uit het bestuur van de Scandinavische Vereniging Groningen. Het bestuur bestaat uit: Christa Nagel (voorzitter), Frank Houwaard (secretaris en penningmeester), Geja Staal en Petra Broomans. Bijdragen aan deze editie zijn geleverd door: Petra Broomans, Geja Staal, Frank Houwaard en Christa Nagel.

Het blad wordt gratis verspreid onder de leden van de Scandinavische Vereniging Groningen.

Wij zijn als volgt te bereiken:

Scandinavische Vereniging Groningen

Twitter: @ScandVerGron

scandinavischevereniging@home.nl

www.scandinavischevereniginggroningen.nl

